

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

РЈЕШЕЊЕ

По Захтјеву за покретање поступка привредног субјекта Радиотелевизија Босне и Херцеговине, Сарајево, против привредних субјеката Радиотелевизије Федерације БиХ, Pink BH Company д.о.о. , Мрежа плус д.о.о., ОВН д.д и Hayat TV, ради нарушавања тржишне конкуренције

Сарајево, мај 2011. године

Број: 01-04-26-005-132-II/10
Сарајево, 05.05.2011. године

На основу члана 41. става 1) тачке а) и ц), а у вези са чланом 4. став (1) тачка а), д) и е) и члана 10. Закона о конкуренџији («Службени гласник БиХ», бр. 48/05, 76/07 и 80/09) и чланом 108. став (4) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04 и 88/07 и 93/09), у поступку покренутом на основу Захтјева за покретање поступка поднесеном од стране привредног субјекта Радиотелевизија Босне и Херцеговине, Булевар Меше Селимовића број 12, 71000 Сарајево, против привредних субјеката Радиотелевизије Федерације БиХ, Булевар Меше Селимовића број 12, 71000 Сарајево, Pink ВН Company д.о.о, Трг солидарности 10, 71000 Сарајево, Мрежа плус д.о.о., Темалуша 4, 71000 Сарајево, ОВН д.д., Хумска 1, 71000 Сарајево, Науат TV, Јошаничка 55, Вогошћа, 71000 Сарајево, Конкurreнџијски савјет на 13. (тринаестој) сједници одржаној дана 05.05.2011. године, је донио

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Одбија се Захтјев привредног субјекта Радиотелевизија Босне и Херцеговине, Булевар Меше Селимовића број 12, 71000 Сарајево, против привредних субјеката Радиотелевизије Федерације БиХ, Булевар Меше Селимовића број 12, 71000 Сарајево, Pink ВН Company д.о.о, Трг солидарности 10, 71000 Сарајево, Мрежа плус д.о.о., Темалуша 4, 71000 Сарајево, ОВН д.д., Хумска 1, Сарајево и Науат TV, Јошаничка 55, Вогошћа, Сарајево, поднешен ради утврђивања постојања забрањеног споразума из члана 4. став (1) под а), д) и е) и злоупотребе доминантног положаја из члана 10. Закона о конкуренџији, као неоснован.
2. Конкurreнџијски савјет о Захтјеву за надокнадом трошкова поступка, за заступање странака у предметном поступку, донијеће посебен закључак.
3. Изриче се новчана казна од 1500,00 КМ, привредном субјекту ОВН д.д., Хумска 1, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, јер није поступио по захтјеву Конкurreнџијског савјета и доставио тражену документацију у оквиру датог рока, у смислу члана 35. Закона о конкуренџији, коју је дужан платити у року 8 (осам) дана од дана пријема овог Рјешења.

У случају да се изречена новчана казна не уплати у наведеном року обрачунаће се затезна камата за вријеме прекорачења рока, према важећим цјеновницима.

4. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у «Службеном гласнику БиХ», службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

О б р а з л о ж е њ е

Конкurreнџијски савјет је дана 22.02.2010. године бројем: 01-04-26-005-II/10, запримио Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев) поднесен од стране привредног субјекта Радиотелевизија Босне и Херцеговине, Булевар Меше Селимовића број 12, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Подносилац захтјева или БХТВ) против привредних субјеката Радиотелевизија Федерације БиХ, Булевар Меше Селимовића број 12, 71000 Сарајево

(у даљем тексту: ФТВ), Pink BH Company д.о.о, Трг солидарности 10, 71000 Сарајево (у даљем тексту: PINK BH), Мрежа плус д.о.о., Ђемалуша 4, Сарајево (у даљем тексту: МРЕЖА), OBN д.д., Хумска 1, Сарајево (у даљем тексту: OBN), Nayat TV, Јошаничка 55, Вогошћа, Сарајево (у даљем тексту: НАЈАТ), због сумње о постојању забрањеног споразума из члана 4. став (1) под а), д) и е) и злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон).

Запримљени Захтјев није био комплетан у смислу члана 28. став (2) Закона, те је Подносиоцу захтјева дана 03.03.2010. године упућен захтјев за допуну (акт број: 01-04-26-005-1-П/10), дана 23.03.2010.године (акт број: 01-04-26-005-3-П/10), дана 20.04.2010.године (акт број: 01-04-26-005-4-П/10) и дана 28.09.2010.године (акт број: 01-04-26-005-5-П/10).

Подносилац захтјева је дана 18.03.2010. године поднеском број: 01-04-26-005-2-П/10, доставио дио тражене документације, након чега је Конкурентијски савјет Подносиоцу захтјева, издао Потврду о пријему уредног и комплетног Захтјева, у смислу члана 28. став (3) Закона, актом број: 01-04-26-005-6-П/10, дана 06.10.2010.

1. Странке у поступку

Странке у поступку су привредни субјекат Радиотелевизија Босне и Херцеговине, као Подносилац захтјева и привредни субјекти против којих је покренут поступак: Радиотелевизија Федерације БиХ, Pink BH Company д.о.о. Бијељина, Мрежа плус д.о.о., OBN д.д., Сарајево и Nayat TV, Сарајево.

1.1. Привредни субјекат Радиотелевизија Босне и Херцеговине - БХТВ

Привредни субјекат Радиотелевизија Босне и Херцеговине, Булевар Меше Селимовића број 12, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, је јавни сервис уписан у судски регистар код Општинског суда у Сарајеву, под матичним бројем 1-24166, дана 15.03.2003.године, регитрован између осталог, за припремање, производњу, пренос и емитирање телевизијског програма.

1.2. Привредни субјекат Радиотелевизија Федерације БиХ - ФТВ

Привредни субјекат Радиотелевизија Федерације БиХ, Булевар Меше Селимовића број 12, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, уписан је у судски регистар код Општинског суда у Сарајеву, под матичним бројем UF/I-4141/00, дана 20.06.2000.године, регитрован између осталог, за припремање, производњу, пренос и емитирање телевизијског програма.

1.3. Привредни субјекат Pink BH Company д.о.о - PINK

Привредни субјекат Pink BH Company д.о.о, уписан је у судски регистар код Општинског суда у Бијељини, под матичним бројем: 1964348, дана 04.02.2003.године, а накнадном промјеном сједишта друштва, рјешењем Општинског суда у Сарајеву, дана 15.09.2008.године, са уписаним сједиштем на адреси Трг солидарности 10, 71000 Сарајево, регитрован је, између осталог, за припремање, производњу, пренос и емитирање телевизијског програма.

1.4. Привредни субјекат Мрежа плус д.о.о. - МРЕЖА

Привредни субјекат „Мрежа плус,, д.о.о., Ђемалуша 4, 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина, друштво регитровано за медијско посредовање и дистрибуцију програма, уписан је у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву, рјешењем број: UF/I-1897/01 под матичним бројем: 203 17183, дана 07.02.2002.године. Чланице мреже плус су: NTV Nayat Сарајево, Алтернативна телевизија Бања Лука, РТВ Мостар, Oscar С и ТВ Тузла. Убрзо по оснивању привредног субјекта

Мрежа плус 2001.године, истом су се придружиле и тв станице и то: РТВ Бугојно, тв Маглај и тв Рудо.

1.5. Привредни субјекат ОБН д.д. – ОБН

Привредни субјекат ОБН д.д., Хумска 1, Сарајево, Босна и Херцеговина, уписан је у судски регистар код Општинског суда у Сарајеву, под матичним бројем: I-21591 дана 24.02.1999.године, регитрован је, између осталог, за припремање, производњу, пренос и емитирање телевизијског програма.

1.6. Привредни субјекат Науат ТВ - НАУАТ

Привредни субјекат „Неовисна телевизија Науат ТВ,, д.о.о. Јошаничка 55, Вогошћа, Сарајево, Босна и Херцеговина, је привредно друштво регитровано за радио-телевизијску дјелатност, уписано у судски регистар код Општинског суда у Сарајеву, под матичним бројем 1-11726, дана 19.01.1993.године.

2. Захтјев за покретање поступка

Подносилац захтјева, описује стање и околности које су разлог за подношење истог, те наводи слједеће:

- да је привредни субјекат БХТВ Јавни сервис који је по Закону о Јавном систему БиХ из 2006. године, основао Парламент БиХ. Основна дјелатност, истог, је производња и емитирање радио и телевизијског програма на територији Босне и Херцеговине, те посједује дозволе Регулаторне агенције за комуникације (у даљем тексту: РАК) за обављање дјелатности, на цијелој територији Босне и Херцеговине;
- да су јавни тв емитери лимитирани на 6 (шест) минута огласног простора у сваком сату емитирања програма, док комерцијалне тв станице имају неограничено вријеме за емитирање огласних порука, на цијелој територији Босне и Херцеговине;
- да су све тв станице дужне сваке године донијети и јавно обзнанити цјенике оглашавања и спонзорства са општом условима пословања и попустима по којима обрачунавају продају огласног простора клијентима (маркентишким агенцијама, директним клијентима итд...)
- да се цијене и попусти огласног простора требају формирати на основу гледаности и рејтинга поједине тв станице и одражавају њену тржишну позицију у Босни и Херцеговини;
- да емитирање огласних порука не представља значајно повећање трошкова производње програма тв станице, обзиром да се ради о огласном простору унутар њеног програма, тако да је продаја огласног простора њен чисти приход, те су из тог разлога цијене продаје огласног простора изузетно подложне манипулацији;
- да се прегледом цјеника појединих тв станица може закључити, да формирање цијена не одражава стварну позицију тв станице и програма који се емитира и да се услуге не нуде свима под истим условима, већ путем појединачних договора, односно да цјеници представљају полазну тачку за „цјенкање“, што је видљиво у великом распону цијена и попушта, што доводи до прелијевања великих маржи на маркетиншке агенције и заступнике, посебно мултинационалних компанија и међународних маркетиншких агенција;
- да маркетиншке агенције контролишу око 70% укупног оглашивачког тржишта Босне и Херцеговине, и представљају највећег купца огласног простора, због чега тв станице

истима нуде огромне попусте и услове, који девалвирају цијену услуге чак до 90%, те да се продаја огласног простора своди на договоре, а не на реалну цијену и квалитет, и да се оваквим дампиншким цијенама и попустима апсолутно девалвира и онемогућава стварна конкуренција на овом тржишту, што ствара хаос;

- да тв станице остварују приход и од уговарања продаје огласног простора директним клијентима, без посредника маркетиншких агенција, при чему се још више одступа од основног цјеника услуга прибјегавајући „ad hoc„ попустима, те таквим великим попустима и нетранспарентним договорима, остале тв станице се стављају у неповољан економски положај и присиљене су на снижавање цијена и давање нереалних попушта, како би се могле носити са конкуренцијом ;
- да су дампинг цијене и велики попусти у продаји огласног простора, разлог што се не може реално оцијенити и измјерити реални потенцијал огласног простора тв станица у БиХ, у односу на гледаност и рејтинг;
- да је у сусједним земљама, Хрватској и Србији, такође владао хаос на оглашивачком тржишту све док није законски регулисано и јасно постављена правила понашања на тржишту и свако одступање законски је санкционисано, у смислу да су цијене јасно означене на најнижој разини, и да врсте и количине попушта су прецизно утврђене и нису подложне манипулацијама, те контроли и регулаторима тржишне утакмице.

Слиједом наведеног, Подносилац захтјева сматра да је одређивање цијена огласног простора нетранспарентно и по дампиншким цијенама, те да се примјењују различити услови за идентичне трансакције у смислу члана 4. став (1) тачка а), д) и е) Закона, као и да је нарушена тржишна конкуренција, у смислу чланака 9. и 12. Закона, удруживањем странака, против којих је поднесен Захтјев и стварањем доминантног положаја на тржишту и њиховог заједничког наступа, спајањем оглашивачких буџета. Подносилац захтјева сматра да се оваквим удруживањем угрожавају медији, који самостално наступају на тржишту, те тражи од Конкуренијског савјета забрану оваквих активности.

На основу достављене документације, Конкуренијски савјет је оцијенио да није могуће безведеног поступка утврдити постојање повреде Закона, на које Подносилац захтјева указује, те је у смислу члана 32. става (2) Закона, донио Закључак о покретању поступка, број: 01-04-26-005-8-П/10, дана 13.10.2010.године, ради утврђивања забрањеног конкуренијског дјеловања, у смислу члана 4. став (1) под а), д) и е) и злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 10. Закона.

У складу са чланом 33. став (1) Закона, Конкуренијски савјет доставио је на одговор Захтјев и Закључак, свим привредним субјектима против којих је покренут поступак, дана 06.10.2010. године актом број: 01-04-26-005-13-П/10 .

Сви привредни субјекти против којих је покренут Поступак, у потпуности су оспорили наводе Подносиоца захтјева и наводе сљедеће:

Привредни субјекат МРЕЖА је доставио одговор на Захтјев и Закључак, у остављеном временском року, дана 27.10.2010. године поднеском број: 01-04-26-005-14-П/10, у којем је навео сљедеће:

- да је Захтјев пун произвољности, нетачности и елементарног незнања, те замјена теза;
- да је 2009. годину привредни субјекат БХТВ завршио с приходом од (..) **КМ, а од тога је од маркетинга наплатила (..) ** (извор података: Извјештај о пословању БХТВ за 2009.

годину, достављен Заступничком дому и Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, страница бр. 3 и 14), док је приход привредног субјекта МРЕЖЕ у 2009. години био (..)**¹, и годину је завршила са губитком од (..)** (извор података: Рачнуководствене политике, забиљешке и анализа финансијских извјештаја за годишњи обрачун 2009. годину,), што потврђује колико су комерцијалне тв станице неравноправне на тржишту, у односу на јавне тв сервисе, а поготово у односу на привредни субјекат БХТВ, која је само од тв претплате прошле године наплатила (..)**КМ;

- да привредни субјекти PINK, OBN и МРЕЖА имају веома комплементарне понуде, тј. да разлика од 2,0%, јесте разлика коју одређени клијенти могу добити на тржишту и да цијене нису засновне на продаји секунде, него се продају рејтинзи, (један РТГ је 1% становништва у Босни и Херцеговини и има своју одређену цијену), што значи, уколико програм није гледан, као што је случај са програмом привредног субјекта БХТВ, онда цијена те рекламе може бити веома јефтина, а уколико је рејтинг нула, онда је то попуст од 100,0%, јер је реклама бесплатна;
- да привредни субјекат МРЕЖА не продаје рекламе, већ огласни простор у оквиру свог програма, који је веома скуп, те из тог прихода, прије свега покрива трошкове набавке програма, па тек остале трошкове, док истовремено привредни субјект БХТВ, програм набавља из наплаћене тв таксе, а онда на тржишту покушава буџетом из тв таксе уништити комерцијалне тв станице;
- да је привредни субјекат МРЕЖА настао 2001. године уз помоћ USAID-а, (и да је подржао концепт телевизијских мрежа из Сједињених Америчких Држава). Има преко десет сати заједничког програма дневно, а када емитура заједнички програм на подручју читаве БиХ и ту комуникацију продаје клијентима. Оног тренутка када се станице искључе из МРЕЖЕ, свака станица покрива своју регију и договара огласни простор са клијентима који су заинтересовани само за то подручје;
- да је основно питање, зашто је привредном субјекту БХТВ-у, као јавном сервису, толико стало до маркетиншких прихода, који уједно нису њихов основни приход, будући да је функција јавног сервиса према европским прописима различита од комерцијалних тв станица, и да је у свим европским земљама приступ јавних тв сервиса комерцијалним оглашивачима крајње контролиран (нпр. јавним сервисима у Њемачкој забрањује се било какво рекламирање између 18.00 и 23.00 сата).

Привредни субјекат НАУАТ је доставио одговор на Захтјев и Закључак у остављеном временском року, дана 29.10.2010. године поднеском број: 01-04-26-005-16-II/10, у којем је навео следеће:

- да Захтјев има нетачних, површно изнесених информација, неоснованих закључака и нејасноћа, а које се односе на начин пословања привредног субјекта НАУАТ, и истиче, да се искључиво финансира од продаје програма, те да од оснивања, није имао никаквих притужби и санкција од надлежног тијела које се бави регулисањем рада свих медија, односно РАК-а;
- да су изненађени елементарним непознавањем од стране представника привредног субјекта БХТВ-а, основних прописа и правила донесених од стране РАК-а. Наиме, на основу члана 16. став (1) и (2) важећег Кодекса о оглашавању и спонзорству за радио и телевизију („Службени гласник БиХ“ бр. 81/07)-(у даљем тексту: Кодекс), омјер спотова за оглашавање и телерговину, унутар датог сата не смије пријећи изнад 20,0% у телевизијским

¹ (..)** Podaci predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu člana 38. Zakona o konkurenciji

програмима, што значи да омјер оглашавања и спонзорства не смије пријећи 12 минута у оквиру једног сата, те се може закључити да су, поред јавних тв станица и приватне тв станице временски ограничене у емитурању спотова за оглашавање и телетрговину, те њихово вријеме за емитурање није неограничено, како наводи привредни субјекат БХТВ;

- да, као професионална и одговорна тв станица сваке године, па тако и 2009.године, доставља на увид своје цјенике услуга и програмске схеме свим комитентима, којима је остављена и могућност да се путем интернет странице информира о истом;
- да се не слажу с констатацијом Подносиоца захтјева, да емитурање програма огласних порука не представља значајно повећање трошкова производње програма, јер приватне тв станице, па тако и привредни субјекат НАУАТ, не продају рекламу, већ огласни простор у оквиру појединог програма, те на основу тога зарађени новац није, како је наведено „чисти профит“, већ један од основних извора финансирања, док насупрот томе, привредни субјекат БХТВ, према члану 20. став (1) тачка а), Закона о јавном радиотелевизијском сервису, финансира по основу такси РТВ претплатника, те је стога сав приход који остварује БХТВ од продаје огласног простора уствари „чисти приход“. Поређење емитурања рекламних порука са подукцијом програма наводи на закључак, да Подносилац захтјева, нема елементарно знање из ове области;
- да навод Подносиоца захтјева „Цијене и попусти се формирају на основу гледаности и рејтнга поједине тв станице и одржавају њену тржишну позицију у БиХ“, није истинит, јер је слободно тржиште, и свака тв станица има сву слободу да одлучује о висини цијена и попушта за своје услуге;
- да подржава дио Захтјева који се односи на приједлог о доношењу правне регулативе о оглашавању, као оквира за пословање на овом тржишту, те успостављање тијела које би било одговорно за контролу и регулисање ове дјелатности;
- да једино средство обрачуна цијена јесу рејтинзи, односно са CPP (cost per point) обрачун, гдје је основно мјерило постигнути рејтинг рекламе у рекламном блоку, што значи, уколико је рејтинг низак онда меркетиншка агенција мање плаћа и обрнуто. Овај вид обрачуна је једино признат у свијету, а БиХ је нажалост једна од ријетких европских земаља која је каснила са увођењем овог начела обрачуна;
- да није било удруживања привредног субјекта ФТВ и Радиотелевизије Републике Српске (у даљем тексту: РТРС), те привредног субјекта МРЕЖЕ (НАУАТ, АТВ Бања Лука и РТВ Мостар), нити је икада потписан било какав уговор или споразум о удруживању;
- да конкуренцију сматрају значајним инструментом у стварању и јачању јединственог економског простора у БиХ, те да се залажу за здраву конкуренцију, као мотив за побољшање квалитете услуге;

Привредни субјекат PINK је затражио продужење рока за достављање одговора на Закључак и Захтјев и тражене документације, дана 01.11.2010. године поднеском број: 01-04-26-005-17-II/10, који је Конкуренцијски сацјет утврдио оправданим, и у складу са чланом 33. став (4) Закона, одобрио продужење рока за додатних 15 (петнаест) дана, актом број: 01-04-26-005-19-II/10, дана 03.11.2010.године.

Привредни субјекат PINK, у одобреном року, поднеском број: 01-04-26-005-35-II/10 дана 20.12.2010. године доставио је одговор у којем је навео сљедеће:

- да од 2003. године уредно посједује дозволу за емитурање тв програма РАК-а и да се искључиво финансира од продаје рекламног простора и програма властите продукције, те

да до данас није запримио нити једну санкцију од надлежног органа који се бави регулисањем рада свих медија, тј. РАК-а;

- да је на основу члана 16. став (1) и (2) важећег Кодекса, одређен омјер спотова за оглашавање и телетрговину, који унутар датог сата не смије пријећи 20,0% у телевизијским програмима, што значи да омјер оглашавања и спонзорства не смије пријећи 12 минута и оквиру једног сата;
- да су као професионална и одговорна тв станица сваке године, па тако и 2009.године, доставили на увид важећи цјеник услуга и програмске схеме свим својим садашњим и будућим комитентима, те га објавили и путем своје интернет странице;
- да не продају рекламу већ огласни простор у оквиру појединог програма, те по основу тога зарађени новац није, како ја наведено у Захтјеву, „чисти профит“, већ један од основних извора финансирања. Супротно томе, привредни субјекат БХТВ се према члану 20. став (1) тачка а) Закону о јавном радиотелевизијском сервису БиХ, финансира по основу РТВ такси претплатника, и сав приход који остварују од продаје огласног простора представља њихов „чисти приход“;
- да се залаже за конкуренцију и самим тим је својим радом и залагањем допринијео унапријеђењу свих тв станица, како кроз сегмент програма, тако и сегмент развоја маркетиншког тржишта.
- да подржавају иницијативу привредног субјекта БХТВ да се код надлежних извршних и законодавних институција, предложи доношење правне регулативе о оглашавању, који би био оквир за пословање на овом тржишту, те предложи тијело које би било одговорно за контролу и регулисање ове дјелатности;

Привредни субјекат ФТВ је затражио продужење рока за достављање одговора на Закључак и Захтјев и тражене документације, дана 03.11.2010. године поднеском број: 01-04-26-005-15-II/10, који је Конкуренцијски савјет утврдио оправданим и одобрио продужење рока за додатних 15 (петнаест) дана, у складу са чланом 33. став (4) Закона актом број: 01-04-26-005-18-II/10, дана 03.11.2010.године.

Привредни субјекат ФТВ је доставио одговор на Закључак и Захтјев, дана 11.11.2010. године поднеском број: 01-04-26-005-20-II/10, и предлаже да се исти одбије као неоснован наводећи сљедеће:

- да је одговоран и професионалан тв сервис и своје пословање не заснива на подметањима, шпекулацијама и неистинама наведеним у Захтјеву;
- да своје пословање обавља у складу са важећим цјеником услуга оглашавања, усвојеним од Управног одбора, те закљученим уговорима, донесеним одлукама и важећим понудама, одобреним од својих надлежних тијела;
- да је чланом 42. и 43. Закона о јавном РТВ сервису РТВФБиХ и чланом 18. Кодекса, дефинисана количина огласа и других плаћених порука привредном субјекту ФТВ и њихово временско ограничење, те количина огласа и других плаћених порука на приватним тв станицама;
- да је цјеник привредног субјекта ФТВ транспарентан и доступан у сваком тренутку свим корисницима услуга на телетексту и веб страници, што није случај са привредним субјектом БХТВ, који се истовремено позива на транспарентност, а не послује по цијенама и условима из цјеника са највећим маркетинг агенцијама (уговори и фактуре са агенцијама Медиа Груп и Уједињени медији за 2009. и 2010. годину) и директним клијентима (Уговори, понуде и фактуре за Asa Prevent Group, ВН Telecom, Фабрика духана Сарајево);

- да је основни критериј за одобравање попушта, промет (прорачун) оглашивача и маркетиншких агенција, а основни критериј оглашивача и агенција код избора тв станице као канала комуникације оглашивача, јесте гледаност тв станице и квалитет програмске понуде;
- да међународни оглашивачи у Босни и Херцеговини, као и на другим тв тржиштима купују огласни простор на основу рејтинга гледаности тв програма и тв станице, конкурентна цијена (количина испоручене комуникације тј. ГПР за плаћени износ прорачуна оглашивача);
- да је Одлука о заједничком дјеловању маркетинга Јавних РТВ сервиса БиХ донесена од Управног одбора Јавног РТВ система број: 4110-26/6 дана 30.12.2005. године, у складу са усвојеним Законом о Јавном РТВ систему БиХ (Корпорација- Кућа продаје), а будући да још није формирана Корпорација јавних РТВ сервиса БиХ, наведена Одлука још увијек није на снази, међутим Управни одбор и пословодство привредног субјекта БХТВ самовољно и једнострано је одлучило од 2009. године самостално наступати на тржишту, што је као посљедицу донијело смањење прихода од маркетинга привредном субјекту БХТВ;
- да је Конкурентијски савјет у ранијем периоду имао сличан поступак по захтјеву ИАА БиХ против привредног субјекта ОВН (Рјешење Конкурентијског савјета, број 01-01-76-31/05 од дана 09.04.2006. године), те примјењујући аналогију, достављена је анализа тв тржишта према службеним подацима мјерења тв гледаности за период од дана 01.01.2010. године до дана 31.10.2010. године из којег се види да привредни субјекат ФТВ нема доминантни положај на тржишту, будући да има тржишно учешће од 15,1%, те да на тржишту Босне и Херцеговине обзиром на велики број тв станица (више од 40) нити једном клијенту није ускраћено право избора;
- да из Закључка произилази да поступак није покренут против привредног субјекта РТРС, иако се у Захтјеву привредног субјекта БХТВ наводи и привредни субјект РТРС, јер се у једном дијелу истога наводи удруживање и заједнички наступ на тржишту спајањем оглашивачких буџета, како би створили доминантни положај, чиме се наводно угрожавају медији који самостално наступају на тржишту, те је нејасно зашто је привредни субјекат РТРС изостављен што представља процедуралну грешку, те исто отежава аргументацију одбране привредног субјекта ФТВ, будући да се нашем одговору на неосноване оптужбе не може придружити и привредни субјекат РТРС.

Будући да привредни субјекат ОВН није доставио одговор на Закључак и Захтјев, у прописаном року, Конкурентијски савјет је поновио захтјев дана 29.11.2010. године актом број: 01-04-26-005-21-П/10. Привредни субјекат ОВН је након тога доставио образложење за непоступање по захтјеву Конкурентијског савјета, дана 06.12.2010. године поднеском број: 01-04-26-005-23-П/10, наводећи као разлог, објективну спријеченост управе привредног субјекта ОВН-а, те истог дана доставио одговор на Закључак и Захтјев поднеском број: 01-04-26-005-24-П/10, у којем наводи сљедеће:

- да је Закључак донесен без упоришта у Закону и на основу нејасног чињеничног описа није наведена ниједна конкретна радња којом би се доказало незаконито понашање странака у поступку;
- да наводи из Захтјева, више подсјећају на иницијативу за измјену или доношење нових закона и правила понашања на тржишту и не може бити основ за вођење поступка пред Конкурентијским савјетом;

- да се искључиво финансира од продаје рекламног простора и програма vlastite продукције и да цјеник и опште услове пословања није мијењала у посљедње четири године, а да си исти усклађени са законским ограничењима у смислу минутаже за огласни простор и да се строго проводе
- да није закључивала ни јавне ни тајне споразуме ради нелојалне конкуренције у пружању услуга огласног простора;
- да предлаже да се покренути поступак обустави у односу на привредни субјекат OBN.

Привредни субјекат БХТВ је поднио захтјев за увид у списе предмета, поднеском број: 01-04-26-005-25-И/10 од дана 09.12.2010. године, који је Конкурентијски савјет размотрио, те у складу са чланом 37. Закона, омогућио увид у списе предмета. Исти је обављен дана 14.12.2010. године, у просторијама Конкурентијског савјета, у присуству овлаштеног представника привредног субјекта БХТВ и одговорног члана Конкурентијског савјета (службена забиљешка број: 01-04-26-005-31-И/10).

Привредни субјекат НАУАТ је поднио захтјев за увид у списе предмета, поднеском број: 01-04-26-005-32-И/10 од дана 15.12.2010. године. Конкурентијски савјет је доставио копије списка предмета, у складу са чланом 37. став (2) Закона, актом број: 01-04-26-005-36-И/10 од дана 20.12.2010. године.

Привредни субјекат PINK је поднио захтјев за увид у списе предмета, поднеском број: 01-04-26-005-34-И/10 од дана 15.12.2010. године. Конкурентијски савјет је доставио копије списка предмета, у складу са чланом 37. став (2) Закона, актом број: 01-04-26-005-35-И/10 од дана 20.12.2010. године.

Привредни субјекат ФТВ је поднио захтјев који је Конкурентијски савјет размотрио, те у складу са чланом 37. Закона, омогућио увид у списе предмета. Исти је обављен дана 12.01.2010. године, у просторијама Конкурентијског савјета, у присуству пуномоћника привредног субјекта ФТВ и одговорног члана Конкурентијског савјета (службена забиљешка број: 01-04-26-005-52-И/10).

Будући да се ради о поступку са странкама са супротним интересима, у сврху прикупљања нових доказа и пружања могућности странкама да се изјасне о чињеницама и околностима, које су од важности за доношење коначног рјешења, Конкурентијски савјет је, у складу са чланом 39. Закона, дана 14.12.2010. године, заказао усмену расправу, али је иста на захтјев Подносиоца захтјева, у смислу члана 39 став (4) Закона одгођена.

Конкурентијски савјет је заказао нову усмену расправу дана 27.01.2011. године, на којој су били присутни законски заступници свих странака у предметном поступку (записник број: 01-04-26-005-55-И/10).

На усменој расправи Подносилац захтјева је остао код својих исказа и доказа, а у датом року од осам дана, ће се писмено изјаснити, да ли се поднесени Захтјев односи и на привредни субјекат РТРС. Остале странке у поступку, су се такође изјасниле да остају код својих досадашњих исказа и доказа. Странке у поступку су позване да доставе трошковнике у складу са чланом 105. став (4) Закона о управном поступку.

У складу са налогом са јавне раправе, Подносилац захтјева у прописаном року од 8 (осам) дана, поднеском број: 01-04-26-005-61-И/10 од дана 04.02.2011. године, наводи да због релативно малог учешћа привредног субјекта РТРС (6,3% учешће гледаности у БиХ), повлачи дио Захтјева против привредног субјекта РТРС. Такође, у истом поднеску Подносилац захтјева

наводи, како је у међувремену дошло до статусних промјена привредног субјекта МРЕЖА, која је престала постојати у свом првобитном облику, те предлаже Конкурентијском савјету да се размотри даље учешће и потреба за даљим процесуирањем овог правног субјекта, те привредног субјекта НАУАТ, као њеног основног дијела. Против осталих субјеката у поступку у овом предмету остаје при свом Захтјеву.

Имајући у виду напријед наведено, као и да је за утврђивање чињеничног стања и оцјену доказа у предметном поступку, потребно извршити додатне анализе, Конкурентијски савјет је продужио рок за доношење коначног рјешења за додатна три мјесеца, у смислу члана 41. став (2) Закона, Закључком број: 01-04-26-005-66-П/10 од дана 09.02.2011. године и исти доставио станкама у поступку, дана 10.02.2011.године, актом број: 01-04-26-005-67-П/10.

3. Правни оквир предметног поступка

Конкурентијски савјет је у поступку примјенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта («Службени гласник БиХ», број 18/06 и 34/10), Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја («Службени гласник БиХ», број 18/06 и 34/10) и Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкурентијским савјетом („Службени гласник БиХ, бр. 30/06 и 18/11).

Такође, током провођења предметног поступка, Конкурентијски савјет је узео у обзир и одредбе Закона о управном поступку БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04 и 88/07 и 93/09), Закона о комуникацијама („Службени гласник БиХ“ број 31/03, 75/06 и 32/10), Кодекс о оглашавању и спонзорству за радио и телевизију донесеном од стране РАК-а („Службени гласник БиХ“ број 81/07), Закон о привредним друштвима („Службене новине ФБиХ“ број 23/99, 45/00 и 2/02), Закона о јавном РТВ сервису РТВФБиХ („Службене новине ФБиХ“ број 48/08)-(у даљем тексту: Закона о јавном РТВ сервису РТВФБиХ), Закона о Јавном РТВ систему БиХ („Службени гласник БиХ“ број 35/05, 78/05).

4. Анализа релевантног тржишта

У складу са чланом 3. Закона и чланом 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа и/ или услуга који су предмет обављања дјелатности привредних субјеката на одређеном географском подручју.

Релевантно тржиште производа и/или услуга обухвата све производе које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајну намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Релевантно географско тржиште обухвата цјелокупан или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантног производа и/или услуге под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Релевантно тржиште производа и/или услуга предметног поступка је тржиште пружања услуга рекламирања и оглашавања путем ТВ медија.

Релевантно географско тржиште предметног поступка је тржиште Босне и Херцеговине, будући да привредни субјекти, који су странке у поступку имају дозволу за обављање дјелатности емитирања РТВ програма на цијелој територији Босне и Херцеговине.

У складу са изложеним, Конкурентијски савјет је утврдио да је релевантно тржиште предметног поступка, тржиште пружања услуга рекламирања и оглашавања путем ТВ медија на цјелокупној територији Босне и Херцеговине.

5. Оцјена доказа

Конкурвенцијски савјет размотрио је као претходно питање навод Подносиоца захтјева изнесен у поднеску број: 01-04-26-005-61-III/ 10 од дана 04.02.2011. године, а у складу са налогом са јавне расправе, да због релативно малог учешћа привредног субјекта РТРС (6,3% учешће гледаности), повлачи дио Захтјева против привредног субјекта РТРС, те утврдио да Подносилац захтјева није званично повукао и Захтјев против привредног субјекта МРЕЖА и привредног субјекта НАУАТ, као њеног саставног дијела, обзиром да је дошло до статусних промјена и иста је престала постојати у првобитном облику.

У циљу утврђивања чињеничног стања, поред документације достављене од странака у поступку, Конкурвенцијски савјет је тражио и податаке од надлежних институција: РАК-у, Агенције за статистику БиХ, Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге Републике Српске, Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге Брчко Дистрикта, Агенције за финансијске, информатичке и посредничке услуге д.д. Сарајево, Управе за индиректно опорезивање у БиХ, Дирекцији за финансије - Пореска управа Брчко дистрикта, Удружењу медијске индустрије УМI-jis, Mareco index Bosnia д.о.о Сарајево и привредног субјекта РТРС.

У току поступка Конкурвенцијски савјет је дана 10.03.2011. године, обавио даље прикупљање доказа са лица мјеста, односно извршило увид у документацију у пословним просторијама привредног субјекта ОВН (службена забиљешка број: 01-04-26-005-108-III/10) и привредног субјекта МРЕЖА (службена забиљешка број: 01-04-26-005-109-III/10), дана 11.03.2011. године, привредног субјекта НАУАТ (службена забиљешка број: 01-04-26-005-110-III/10) и дана 14.03.2011. године привредног субјекта PINK (службена забиљешка број: 01-04-26-005-111-III/10).

Конкурвенцијски савјет за доказивање правно релевантних чињеница у предметном поступку, је користио различите писане исправе странака у поступку (писану кореспонденцију- поднеске, дописе, изјаве странака, различите уговоре, цјенике, испитивања гледаности тв програма, истрагу и слично), те документацију прибављену од других правних особа која је садржајем и обликом, у смислу одредби ЗУП-а.

Конкурвенцијски савјет је у предметном поступку узео у обзир сљедеће одлучне чињенице:

- да Јавни РТВ систем у Босни и Херцеговини чини привредни субјект БХТВ (Подносилац захтјева), привредни субјект ФТВ, као једна од странака против које је покренут поступак, привредни субјект РТРС и Корпорација јавних РТВ сервиса БиХ, те да су њихови међусобни односи регулисани Законом о јавном РТВ систему;
- да су странке у поступку, привредни субјекат ОВН, привредни субјект МРЕЖА, привредни субјекат НАУАТ и привредни субјекат PINK, основани и послују, у складу са Законом о привредним друштвима;
- да странке у поступку у оквиру свог пословања примјењују и одредбе Закона о комуникацијама и прописе које доноси РАК, те посједују уредне дозволе за емитирање тв програма и нису имале никаквих примједби на свој рад од стране РАК-а у току 2009.године;
- да у својим програмским схемама, све странке у поступку имају вријеме предвиђено за маркетинг, и то: јавни тв сервиси имају право на емитирање по 6 минута рекламног простора унутар једног сата емитирања тв програма, док остале странке у поступку, комерцијалне тв станице имају по 12 минута рекламног простора, у складу са Кодексом донесеним од стране РАК-а;

- да су странке против којих је покренут поступак, у 2009.години донијеле и јавно обзнаниле своје цјенике оглашавања и спонзорства са општим условима пословања за текућу годину;
- да је тржишни учешће странака у поступку и осталих конкурената на релевантном тржишту у 2009. години, процијенен по два основа: гледаности сваке тв станице и учешћа појединачних прихода од рекламирања и оглашавања, у укупно оствареном приходу свих тв станица у БиХ;

Табела 1.

Р.б.	Назив тв станице	Укупан приход у КМ (1)	Укупан приход од огласног простора у КМ (2)	Учешће (2) у (1)* у %	Гледаност**	Процијенено тржишно учешће у %***
1.	ФТВ	(..)**	(..)**	30,94	12,0	13,0
2.	ОВН	(..)**	(..)**	88,63	5,8	14,6
3.	МРЕЖА	(..)**	(..)**	98,07	14,2	4,5
4.	НАУАТ	(..)**	(..)**	58,12	7,9	6,0
5.	PINK	(..)**	(..)**	81,41	15,1	11,4
6.	БХТВ	(..)**	(..)**	9,21	6,3	5,2
7.	РТРС	(..)**	(..)**	18,50	5,7	5,2
8.	Алтернативна ТВ	(..)**			4,4	4,2
9.	РТВ БН	(..)**			2,6	7,5
10.	РТВ ТК Тузла	(..)**				2,8
11.	ХРТ Мостар	(..)**				1,3
12.	ТВСА	(..)**				5,7
	Остали	(..)**				18,6
	Укупно:	(..)**	цпа. (..)**	48,17		100,0

*Учешће прихода од рекламирања и оглашавања у укупно оствареном приходу у 2009.години – извор података: финансијски обрачуни

**Гледаност мјерена методом ПеоплеМетер АД Мониторинг за 2009. годину – извор података: Maresco Indeks Босниа и Удружење медијске индустрије у Босни и Херцеговини

*** Тржишно учешће процијенено на основу удјела појединачних прихода од рекламирања и оглашавања у укупно оствареном приходу по истом основу у Босни и Херцеговини – извор података о приходима: АФИП и АПИФ

- да наводе Подносиоца захтјева који се односе на удруживања привредних субјеката против којих је покренут поступак, ради заједничког наступа на тржишту, спајањем оглашивачких буџета, Конкурентијски савјет није узео у разматрање, обзиром да се исти не могу сматрати концентрацијом, у смислу члана 12. Закона, како Подносилац захтева, у истом наводи.

Након сагледавања свих мјеродавних чињеница и доказа странака у поступку, појединачно и заједно, те на основу изведених доказа Конкурентијски савјет је утврдио да :

- Цјеновници свих тв станица против којих је покренут поступак пред Конкурентијским савјетом јасно дефинишу: цијене, посебне услове и додатне погодности, агенцијску провизију, количинске попусте за директне клијенте, welcome бонусе, прорачун split бонусе, loyalty бонусе, услове плаћања и попусте за авансе, а у складу са Кодексом донесеним од стране РАК-а;
- Цијене изражене у цјеновницима свих тв станица формирају се слободно, тј. углавном на основу параметра гледаности и рејтинга поједине тв станице, чиме одражавају њену тржишну позицију на релевантном тржишту;
- Анализом уговора закључених у 2009.години и појединачних цјеника свих странака у поступку и њиховим међусобним поређењем, Конкурентијски савјет је утврдио да се

цијене, попусти, бонуси и друге уговорене погодности, углавном разликују код свих странака у поступку;

- На основу извршене анализе достављених уговора о продаји огласног простора и важећих цијеника из 2009. године, странака против којих је покренут предметни поступак, те проведене истраге у службеним просторијама истих, утврђено је, да није било неправилности приликом закључивања уговора, односно попусти одобрени у уговорима, усклађени су са важећим цијеновницима и висином рекламних буџета у 2009. години, у складу са интерним правилима сваке тв куће;
- Велики број тв станица на релевантном тржишту Босне и Херцеговине (47), је гаранција привредним субјектима или агенцији, да се уколико нису задовољни понудом једне тв станице, могу обратити и другим тв станицама за пружање услуга рекламирања и оглашавања, што за последицу може имати слободну конкуренцију на тржишту наведених релевантних услуга,

Слиједом наведеног, Конкуренцијски савјет је утврдио да привредни субјекти против којих се водио предметни поступак, нису нарушили тржишну конкуренцију закључивањем забрањеног споразума, у смислу члана 4. став (1) тачке а), д) и е) Закона, и то:

- а) директно или индиректно утврђујући куповне и продајне цијене или било које друге трговинске услове;
- д) примјењујући различите услове за идентичне трансакције с другим привредним субјектима, доводећи их у неповољан положај у односу на конкуренцију, и
- е) условљавањем друге странке да прихвати додатне обавезе.

Члан 9. став (2) Закона, прописује да се претпоставља, да један привредни субјекат има владајући положај на тржишту роба и /или услуга, ако на релевантном тржишту Босне и Херцеговине има тржишно учешће веће од 40 %, а став (4) истог члана, прописује да се претпоставља да четири или пет привредних субјеката имају доминантан положај, уколико је њихово заједничко тржишно учешће веће од 80%.

Процијењено тржишно учешће странака у поступку и осталих конкурената на релевантном тржишту у 2009. години (приказани у Табели бр.1), показује да нити једна од странака против којих је покренут поступак нема доминантан положај на релевантном тржишту, односно, појединачно тржишно учешће веће од 40%, нити заједничко тржишно учешће веће од 80%.

Слиједом наведеног, Конкуренцијско вијеће је утврдило да странке против којих је поднесен Захтјев, немају доминантан положај на релевантном тржишту, те стога, нису нарушили тржишну конкуренцију, у смислу члана 10. став (2) тачке а), б), ц) и д) Закона, и то:

- а) директно или индиректно наметањем нелојалних куповних и продајних цијена или других трговинских услова којима се ограничава конкуренција;
- б) ограничавањем производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача;
- ц) примјењујући различите услове за исту или сличну врсту послова с осталим странама, чиме их доводе у неравноправан и неповољан конкуренцијски положај;
- д) закључујући споразуме којима се условљава да друга странка прихвати додатне обавезе које по својој нарави или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума.

Конкуренцијски савјет, у предметном поступку, није разматрао наводе у Захтјеву, који нису директно у вези са одредбама Закона, а односе се на начин и критерије формирања цијена за емитирање програма огласних порука, те доношење правне регулативе о оглашавању путем тв медија.

Конкурenciјски савјет је оцијенио да тржиште услуга оглашавања на тв станицама у Босни и Херцеговини није у потпуности регулисано, те да је неопходно доношење прописа за пословање на овом тржишту, као и механизма за контролу ове области.

6. Новчана казна

У складу са чланом 33. став (1) Закона, Конкурenciјски савјет је доставио на одговор Захтјев и Закључак привредном субјекту ОВН, актом број: 01-04-26-005-13-П/10 од дана 06.10.2010. године. Будући да привредни субјекат ОВН није доставио одговор у прописаном року, Конкурenciјски савјет је поновио захтјев за достављање истог, у смислу члана 33. став (3) Закона, актом број: 01-04-26-005-21-П/10 од дана 29.11.2010. године.

Након тога привредни субјект ОВН је доставио, поднеском број: 01-04-26-005-23-П/10 од дана 06.12.2010. године, образложење за непоступање по Захтјеву Конкурenciјског савјета, наводећи као разлог објективну спријеченост управе, те је истог дана доставио и одговор на Закључак и Захтјев, поднеском број: 01-04-26-005-24-П/10.

У току поступка, у складу са чланом 35. Закона, Конкурenciјски савјет је затражио од привредног субјекта ОВН, актом број: 01-04-26-005-42-П/10 од дана 21.12.2011. године, достављање цјеника оглашавања и спонзорства са општим условима пословања за 2009. годину, цијене и попусте за изравне клијенте или маркетиншке агенције, финансијско извјешће са приходима оствареним продајом огласног простора директним клијентима и маркетиншким агенцијама, те уговоре о продаји огласног простора закључене у 2009. години. Конкурenciјски савјет у предметном акту је навео, да уколико привредни субјекат ОВН не поступи по захтјеву, истом се може изрећи новчана казна, у смислу чл. 49. и 51. Закона.

Привредни субјекат ОВН поднеском број: 01-04-26-005-48-П/10 од дана 31.12.2010. године није доставио сву тражену документацију, односно закључене уговоре из 2009. године.

У складу са изложеним ради континуираног неиспуњавања захтјева, Конкурenciјски савјет изрекао је привредном субјекту ОВН, у смислу члана 49. став (1) под а) Закона, новчану казну у износу од 1500,00КМ, што претставља 0,011% буџета за 2009.годину.

У случају да привредни субјекат ОВН не изврши уплату новчане казне у утврђеном року, Конкурenciјски савјет ће тражити од релевантних тијела принудно извршење исте, те обрачунати затезну камату за прекорачење рока уплате новчане казне, у складу са прописима Босне и Херцеговине.

7. Административна такса

Подносилац захтјева, привредни субјект Радиотелевизија Босне и Херцеговине, је дужан платити административну таксу у износу од 1.500,00 КМ, у корист Буџета институција Босне и Херцеговине, у складу са чланом 2. Тарифни број 107. тачка ф) Одлуке о висини административних такси у вези процесних радњи пред Конкурenciјским савјетом („ Службени гласник БиХ., бр. 30/06 и 18/11).

8. Поука о правном лијеку

Против овога Рјешења није допуштена жалба.

Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог Рјешења.

Предсједник

др.Стјепо Прањић